

ความเห็นส่วนตัว  
ของ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๖๒

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง  
พรรคอนาคตใหม่ ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ หรือไม่

ประเด็นที่สอง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ ประกอบมาตรา ๙๒ หรือไม่

ประเด็นที่สาม คณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสองหรือไม่ เพียงใด

ประเด็นที่สี่ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสองหรือไม่

ความเห็น

สถานะของพรรคการเมือง (The Status of Political Party) แบ่งออกได้เป็น ๒ มิติ คือ มิติทางด้านรัฐศาสตร์ถือว่า พรรคการเมืองเป็นกลไกสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ทางตัวแทนของประชาชนและมีทิศทางด้านนิติศาสตร์ถือว่า พรรคการเมืองเป็นองค์กรสำคัญในด้านการเมืองการปกครองตามหลักกฎหมายมหาชน หากพิจารณาเฉพาะสถานะทางกฎหมายของพรรคการเมือง (The Legal Status of Political Party) แล้วยังสามารถแบ่งออกได้อีกว่าสถานะตามกฎหมายเอกชนหรือสถานะทางกฎหมายมหาชน หากศึกษาสถานะทางกฎหมายของพรรคการเมืองในต่างประเทศแล้วมีลักษณะแตกต่างกันตามระบบกฎหมายของแต่ละประเทศ ดังนี้

๑. สหราชอาณาจักร กล่าวคือ พรรคการเมืองไม่ได้ถูกกำหนดบังคับให้มีขึ้นในระบบกฎหมาย แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจึงพัฒนาจนกลายเป็นส่วนหนึ่งในการเมืองการปกครองของสหราชอาณาจักร โดยเริ่มจากที่อำนาจการปกครองได้ถ่ายโอนมายังรัฐสภา เมื่อมีรัฐสภาแล้วจะมีการรวมกลุ่มของสมาชิกในรัฐสภาและมีกลุ่มการเมืองในรัฐสภา จนกระทั่งมีการปฏิรูปการเลือกตั้งโดยขยายสิทธิการเลือกตั้งให้มากขึ้น ทำให้มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ขยายตัวมากขึ้นให้มีความสำคัญของการจัดองค์กรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งในรัฐสภาเพราะเมื่อได้รับเสียงข้างมากในรัฐสภาแล้วก็ย่อมมีอำนาจในการดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรี องค์กรดังกล่าว คือ พรรคการเมือง ดังนั้น พรรคการเมืองจึงไม่ได้เกิดขึ้นในสหราชอาณาจักรทันทีทันใด แต่เป็นการเกิดขึ้นและพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปจนกลายเป็นองค์กรสำคัญทางการเมือง

๒. สหรัฐอเมริกา กล่าวคือ พรรคการเมืองไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ถึงแม้ไม่ปรากฏคำว่า พรรคการเมืองในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา แต่ระบบการเมืองการปกครองของสหรัฐอเมริกามีลักษณะที่เป็นระบบพรรคการเมืองแบบสองพรรคมาอย่างยาวนานและฝังรากในระบอบการเมืองการปกครองของสหรัฐอเมริกาทั้งในระดับรัฐบาลกลางและระดับมลรัฐ การเมืองการปกครองของสหรัฐอเมริกาได้ถูกบริหารประเทศระหว่างพรรค Democratic Party และพรรค Republican Party ได้แก่ การเลือกตั้งประธานาธิบดีและการเลือกตั้งรัฐสภา (Congress) ทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภารวมถึงการเลือกตั้งในระดับมลรัฐก็ได้รับอิทธิพลของระบบพรรคการเมืองแบบสองพรรค แต่ละมลรัฐมีกฎหมายที่ตราโดยรัฐสภาของตนเองได้ตราบท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายระดับสหพันธ์ มลรัฐมีศาลเป็นของตนเองซึ่งคำตัดสินของศาลแต่ละมลรัฐมีความแตกต่างกันเพราะมีหลักกฎหมายภายในมลรัฐที่แตกต่างกัน ทั้งนี้จนกว่าจะมีการนำคดีไปสู่ศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกา (The Federal Supreme Court)

๓. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กล่าวคือ พรรคการเมืองได้ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (The Basic Law ค.ศ. ๑๙๔๙) รัฐธรรมนูญดังกล่าวได้บัญญัติลักษณะพรรคการเมืองต้องสอดคล้องกับการเมืองการปกครองของประเทศ ได้แก่ การก่อตั้งพรรคการเมืองได้โดยเสรี การจัดองค์กรภายใน

ของพรรคการเมืองต้องเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย นอกจากนั้น ยังมีรัฐบัญญัติว่าด้วยพรรคการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๗ แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. ๒๐๐๔ ได้บัญญัติรับรองการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเกี่ยวกับพรรคการเมืองไว้อีกด้วย

๔. **ราชอาณาจักรไทย** กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ได้บัญญัติให้พลเมืองไทยมีสิทธิเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ โดยได้บัญญัติไว้ในหมวด ๒ สิทธิและหน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เคหะสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การศึกษาอบรม การชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคม การตั้งคณะพรรคการเมือง การอาชีพ ทั้งนี้ภายใต้บังคับแห่งบทกฎหมาย” ต่อมาพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยถือว่าเป็นกฎหมายพรรคการเมืองฉบับแรก โดยได้ออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับเสรีภาพของพลเมืองไทยไว้ในมาตรา ๒๖ ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในทรัพย์สิน การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การศึกษาอบรม การชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคม การตั้งพรรคการเมือง ทั้งนี้ภายใต้บังคับแห่งบทกฎหมาย” และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้บัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งพรรคการเมืองไว้ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่สิบคนขึ้นไปย่อมตั้งพรรคการเมืองได้โดยจดทะเบียนต่อสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย และปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเจตนารมณ์ที่ปรากฏในคำปรารภว่า “เพื่อให้การจัดตั้ง การบริหารงาน และการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบาย และการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งมีมาตรการกำกับให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินการโดยอิสระ ไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิใช่สมาชิกพรรคการเมือง” และปรากฏในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ เพิ่มเติมว่า รวมทั้งจะต้องมีมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งอีกด้วย

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ หรือไม่

เห็นว่า หลังจากที่นายศรีสุวรรณ จรรยา ได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และนายสุรวัชร สังขฤกษ์ ได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประชุมครั้งที่ ๖๙/๒๕๖๒ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีมติรับคำร้องทั้งสองฉบับ โดยดำเนินการตามคำร้องดังกล่าวแบ่งออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีการดำเนินคดีอาญา และกรณีการดำเนินคดียุบพรรคการเมือง โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมายแยกกันเป็นอิสระตามกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

(๑) กรณีการดำเนินคดีอาญา กล่าวคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำสั่งที่ ๑๙/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานและคณะกรรมการสืบสวนและไต่สวน ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในส่วนกลาง จำนวน ๔๔ คณะ และส่วนภูมิภาค จำนวน ๒๓๑ คณะ รวมทั้งสิ้น ๒๗๕ คณะ โดยมีอำนาจสืบสวนและไต่สวนทุกพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวน การไต่สวน และการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยคณะกรรมการส่วนกลาง คณะที่ ๑๓ มีหน้าที่และอำนาจสืบสวนและไต่สวนในคดีนี้ คณะกรรมการสืบสวนและไต่สวนฯ คณะที่ ๑๓ ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมมีมติให้ยกคำร้องและได้ส่งสำนวนการสืบสวนและไต่สวนให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาต่อไป ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๒ เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า นายธนารธร จึงรุ่งเรืองกิจ มีความผิดสมควรดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๒๔ และดำเนินคดีอาญากับพรรคอนาคตใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๒๕ ด้วยเหตุที่มีความเห็นแตกต่างดังกล่าว จึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการวินิจฉัยคำร้องและปัญหาหรือข้อโต้แย้ง ตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๓๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ คณะที่ ๖ พิจารณาต่อไป และคณะอนุกรรมการฯ ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมมีมติเสียงข้างมากเห็นด้วยกับความเห็นของเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว ซึ่งสถานะของการดำเนินคดีอาญาในขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่ามีการกระทำความผิดและมีมติให้ดำเนินคดีอาญา จะต้องยื่นคำฟ้องต่อศาลยุติธรรมต่อไป

(๒) กรณีการดำเนินคดียุบพรรคการเมือง กล่าวคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประชุมครั้งที่ ๑๒๕/๒๕๖๒ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มีมติด้วยเสียงเอกฉันท์รับทราบรายงานผลการนำส่งพยานเอกสารของพรรคอนาคตใหม่ และให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีจึงเป็นความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงมีคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ ๗/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ คณะกรรมการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานได้ประชุม ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งที่ประชุมมีมติเอกฉันท์ว่า เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ พรรคอนาคตใหม่ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากนายธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ เป็นเงินจำนวน ๑๖๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี และเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ พรรคอนาคตใหม่ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากนายธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ อีกเป็นเงินจำนวน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี ดังนั้น เงินกู้ดังกล่าวจึงเป็นเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๒ อันเป็นเหตุให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) จึงเห็นควรเสนอความเห็นดังกล่าวต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน จึงได้มีบันทึกข้อความ ลับ ที่ ลต ๐๐๑๕ (ฝมป.)/๑๘๔ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง การรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน พร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอยกเลิกคำสั่ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประชุมครั้งที่ ๑๒๙/๒๕๖๒ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีมติด้วยเสียงข้างมากเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๒ จึงให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคอนาคตใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๙๓ ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

เมื่อประมวลตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมของคณะกรรมการการเลือกตั้งกับพรรคอนาคตใหม่ จึงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า กรณีการดำเนินคดีอาญาและกรณีการดำเนินคดียุบพรรคการเมืองเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมายที่แยกกันอย่างอิสระและแตกต่างกัน มีคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งทั้งโครงสร้าง องค์กรประกอบ หน้าที่และอำนาจแตกต่างกัน และศาลที่มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายก็แตกต่างกัน โดยคดีอาญาต้องยื่นคำฟ้องต่อศาลยุติธรรม ส่วนคดียุบพรรคการเมืองต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ สำหรับการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคอนาคตใหม่กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๙๓

ดังนั้น ผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒

ประเด็นที่สอง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ ประกอบมาตรา ๙๒ หรือไม่

เห็นว่า เหตุแห่งการกระทำการฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบด้วย ๙ มาตรา คือ มาตรา ๒๐ วรรคสอง มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๕ สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้พรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองรับบริจาคเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยรู้หรือควรจะรู้ว่าได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีแหล่งที่มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย” ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นที่ยุติว่าพรรคอนาคตใหม่ผู้ถูกร้องโดยมติของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ทำสัญญากู้ยืมเงินจากนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง จำนวน ๒ ฉบับ สัญญากู้ยืมเงินฉบับที่หนึ่ง ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑๖๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ในสัญญาข้อ ๒ ระบุว่า “ผู้กู้ยอมเสียดอกเบี้ยแก่ผู้ให้กู้ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินกู้และกำหนดส่งดอกเบี้ยทุกเดือนจนกว่าสัญญาสิ้นสุดลง ...” ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับเงินกู้ยืมดังกล่าวครบถ้วนแล้ว หลังจากนั้นผู้ถูกร้องได้ชำระเงินกู้ยืมดังกล่าวจำนวน ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท และครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งสิ้นเป็นเงินจำนวน ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้ชำระดอกเบี้ยรายเดือนของเดือน

กุมภาพันธ์ มีนาคม และเมษายน ของปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ส่วนสัญญากู้ยืมเงินฉบับที่สอง ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในข้อ ๒ ระบุว่า “ผู้กู้ยอมเสียดอกเบี้ยแก่ผู้ให้กู้ในอัตรา ร้อยละ ๒ ต่อปีของต้นเงินกู้เท่าที่ผู้กู้ยังคงต้องชำระ” ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับเงินกู้ยืมดังกล่าวจำนวน ๒,๗๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้ว ต่อมาประมาณเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้มีการแก้ไขสัญญากู้ยืมเงิน ฉบับที่หนึ่งในข้อ ๒ จากเดิมระบุว่า “กำหนดส่งดอกเบี้ยทุกเดือน” เปลี่ยนเป็น “กำหนดส่งดอกเบี้ย ทุกปี”

ประเด็นสาระสำคัญของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ ประกอบด้วย ๓ ส่วนดังนี้

ส่วนแรก เป็นบทบัญญัติต้องห้ามที่ใช้บังคับกับ “พรรคการเมือง” และ “ผู้ดำรงตำแหน่ง ในพรรคการเมือง”

ส่วนที่สอง เป็นบทบัญญัติต้องห้ามพรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง รับบริจาคเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

ส่วนสุดท้าย เป็นบทบัญญัติต้องห้ามพรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง เกี่ยวกับวิธีการได้มาดังกล่าวโดยรู้หรือควรจะรู้ว่าได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันควร สงสัยว่ามีแหล่งที่มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

พิเคราะห์จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ พฤติกรรมของผู้ถูกร้องและเอกสารประกอบทั้งหมดแล้ว มีเหตุผล ๒ ประการ ดังนี้

(๑) ผู้ถูกร้องได้กู้ยืมเงินจากนายธนธร จีรุงเรืองกิจ กล่าวคือ ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงว่าผู้ถูกร้อง ได้กู้ยืมเงินจากนายธนธร จีรุงเรืองกิจ จริง และนายธนธร จีรุงเรืองกิจ ได้ประกาศต่อสาธารณะ ณ สมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศแห่งประเทศไทย (FCCT) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ อีกด้วย การที่ผู้ถูกร้องที่มีสถานะเป็นพรรคการเมืองได้กู้ยืมเงินจากนายธนธร จีรุงเรืองกิจ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินกู้ที่ได้รับมาใช้จ่ายในการบริหารจัดการกิจการของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อพรรคการเมืองนั้น ๆ เพื่อดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง พรรคการเมืองที่ได้รับการจดทะเบียนจากนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้แล้ว หากเปรียบเทียบการบริจาค กับการกู้ยืมเงินแล้ว การบริจาค หมายความว่า การให้เงินหรือทรัพย์สินแก่พรรคการเมืองนอกจาก ค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง และให้หมายความรวมถึงการให้ประโยชน์อื่นใดแก่ พรรคการเมืองบรรดาที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วย ตามนิยามศัพท์ของคำว่า

“บริจาคน” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ และรายได้ของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง (๕) ได้แก่ เงิน ทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการรับบริจาค แต่บุคคลใดจะบริจาคนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองที่มีมูลค่าเกินสิบล้านบาท ต่อพรรคการเมืองต่อปีมิได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง ส่วนการกั้ยืมเงินนั้น หากเปรียบเทียบระหว่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง (๗) บัญญัติว่า “พรรคการเมือง อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้ (๗) รายได้อื่น ขณะที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง มิได้มีการบัญญัติคำว่า “รายได้อื่น” แต่อย่างใด ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ มีเจตนารมณ์ที่จะบัญญัติที่มาของรายได้ของพรรคการเมืองให้มีขอบเขตที่มาของรายได้ ให้แคบลงกว่าเดิม เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการ ดำเนินการของพรรคการเมือง เช่น พรรคการเมืองต้องมีทุนประเดิมไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท โดยผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคนต้องร่วมกันจ่ายเงินเพื่อเป็นทุนประเดิมคนละไม่น้อยกว่า หนึ่งพันบาทแต่ไม่เกินคนละห้าหมื่นบาทเป็นต้น ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๕ ว่าด้วยรายได้ของพรรคการเมือง มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๒ จึงมีความสัมพันธ์และสอดคล้องซึ่งกันและกัน ดังนั้น ตามหลัก กฎหมายมหาชนที่ว่าด้วย “ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ” ที่มีรากฐานมาจากหลักนิติรัฐ หลักประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา และหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายมหาชน มิได้บัญญัติให้พรรคการเมืองกระทำการโดยวิธีการกั้ยืมเงินแล้ว พรรคการเมืองซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล ย่อมไม่สามารถกระทำการกั้ยืมเงินดังกล่าวได้ จึงถือว่าการที่ผู้ถูกร้องได้กั้ยืมเงินจากนายธนธร จึงรุ่งเรืองกิจ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ แต่อย่างไรก็ดี การกั้ยืมเงินของพรรคการเมืองต้องพิจารณาจาก พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่พรรคการเมืองนั้น ได้กระทำการกั้ยืมเงินและข้อเท็จจริงประกอบด้วย

(๒) ผู้ถูกร้องหรือควรจะรู้ว่าได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ผู้ถูกร้องได้มีการ จัดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ต่อมาผู้ถูกร้องโดยมติของ



คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากนายธนารท จีรุงเรืองกิจ จำนวน ๒ ฉบับ ฉบับแรกเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑๖๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีนายนิติพัฒน์ แต้มไพโรจน์ เจริญญิกพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ปฏิบัติหน้าที่แทน นายธนารท จีรุงเรืองกิจ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง เป็นผู้แทนผู้ถูกร้องในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี โดยในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๒ นี้ ผู้ถูกร้องได้ชำระหนี้กู้ยืมเงินให้นายธนารท จีรุงเรืองกิจ จำนวน ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท ครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท และครั้งที่ ๓ ในวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ได้มีการแก้ไข สัญญากู้ยืมเงินข้อ ๒ จากเดิมกำหนดส่งดอกเบี้ยทุกเดือนเป็นกำหนดส่งดอกเบี้ยทุกปี ฉบับที่สองเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี โดยในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องได้ชำระหนี้กู้ยืมเงินพร้อมดอกเบี้ย จำนวน ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ จำนวน ๕,๘๙๕,๒๐๐ บาท ครั้งที่ ๒ จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และครั้งที่ ๓ จำนวน ๑,๔๔๙,๙๘๘.๐๔ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒,๓๔๕,๑๘๘.๐๔ บาท ดังนั้น จากข้อเท็จจริง พฤติการณ์ของการกู้ยืมเงินที่มีลักษณะไม่เป็นไปตามปกติวิสัยของการให้กู้ยืมเงิน และการรับชำระหนี้ เงินกู้ยืมจำนวนมาก ตลอดจนการลดดอกเบี้ยที่ไม่เป็นไปตามปกติในทางการค้าซึ่งมีลักษณะที่มี ข้อตกลงที่เอื้อประโยชน์ผิดปกติวิสัยปราศจากความสุจริตและหลักฐานต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้ถูกร้อง กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องและนายนิติพัฒน์ แต้มไพโรจน์ เจริญญิกและกรรมการบริหารพรรค ผู้ถูกร้อง ย่อมรู้หรือควรจะรู้ว่าผู้ถูกร้องไม่สามารถกระทำการกู้ยืมเงินจากนายธนารท จีรุงเรืองกิจ หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องได้ จึงถือว่าผู้ถูกร้องและผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคผู้ถูกร้องรู้หรือควรจะรู้ว่าการทำสัญญากู้ยืมเงินเป็นวิธีการได้มาของรายได้ผู้ถูกร้องโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ด้วยเหตุผลทั้งข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงตามข้อ (๑) และข้อ (๒) ดังกล่าว การกระทำ ของผู้ถูกร้องมีลักษณะเป็นกรณีวิธีการได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น จึงขัดต่อเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕ วรรคสอง และเป็นการ กระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ ซึ่งมีเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒

ประเด็นที่สาม คณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสองหรือไม่ เพียงใด

เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ บัญญัติคำว่า “การพิจารณาคดี” หมายความว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ รวมถึงการไต่สวน การประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย หรือการนั่งพิจารณา” และมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “หากศาลเห็นว่าคดีใดเป็นปัญหาข้อกฎหมาย หรือมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ ศาลอาจประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ทำการไต่สวนหรือยุติการไต่สวนก็ได้” กรณีตามคำร้องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติแล้ว นับตั้งแต่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ จนถึงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาของศาล โดยให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีทั้งผู้ร้องและผู้ถูกร้องในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาโดยประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย จำนวน ๑๑ ครั้ง รวมระยะเวลาจำนวน ๗๑ วัน

ประเด็นคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง หรือไม่ เพียงใด นั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง ที่เป็นมูลเหตุของการกระทำที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ประกอบด้วย ๔ อนุมาตรา คือ (๑) (๒) (๓) และ (๔) โดยอนุมาตรา (๒) ที่บัญญัติว่า “กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ซึ่งได้มีแนวคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๒ โดยให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง มีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ดังนั้น กรณีตามคำร้องนี้เป็นมูลเหตุของการกระทำฝ่าฝืนตามอนุมาตรา (๓) ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง เช่นเดียวกับกับอนุมาตรา (๒) จึงให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ หรือวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ มีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ

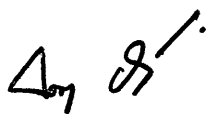
มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง

ประเด็นที่สี่ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง หรือไม่

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพราะเหตุดังกล่าว ไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ” บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องแล้ว จึงต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ หรือวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ และมีคำสั่งยุบพรรคอนาคตใหม่ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ หรือวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง มีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง และห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรค

ของผู้ถูกร้องดังกล่าวไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง



(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ